

Foglalkoztatói adatszolgáltatási kötelezettségek komplex felülvizsgálata

A javasolt koncepció összefoglalása
2022. május

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

STRATIS
GO THE EXTRA MILE

1

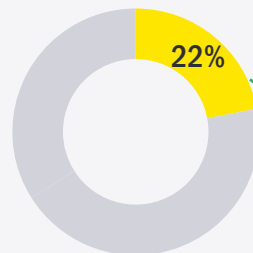
Célok,
motiváció,
inspirációk

A foglalkoztatói adatszolgáltatás adminisztrációs terhe nemzetgazdasági szinten is számottevő, ennek érdemi kezelése nem halasztható tovább

Nemzetgazdasági szinten 2018-ban a vállalkozások adóadminisztrációs költsége **420 milliárd forint** (az éves bevételük **1,7 százalék**a)

A jelenlegi rendszer fenntartása már középtávon a vállalkozások versenyképességének romlásával jár.

Foglalkoztatói szerephez kötődő adminisztrációs költség: **91,87 milliárd Ft**

A redundancia (és így az adminisztrációs terhek) csökkentése érdekében 2017-ben azonosított **egyszerűsítési lehetőségek**:

- ▶ bevallások rövidítése, a gyakoriságuk csökkentése
- ▶ az adminisztrációs terhek közvetlen csökkentése
- ▶ a hasonló célt szolgáló bevallások és bejelentések egységesítése
- ▶ a statisztikai adatgyűjtések integrálása

A javaslatok logikájukban már több ponton (bevallások egységesítése és kiváltása, az államnál meglévő adatok kiejánlása) megfogalmazták a **szemléletváltás szükségességét**.

Az adózással kapcsolatos adatszolgáltatási rendszer nem hatékony

Erőforrás-igényes folyamat

- ▶ A magyar vállalkozások sok időt és pénzt költenek az adminisztrációra
- ▶ A közigazgatásnak túlzott ellenőrzési feladatai vannak

Nem szabványosított rendszer, sok átfedéssel

- ▶ Számos állami szerv gyűjti össze az adatokat különböző ütemezéssel, interfészekon keresztül és formanyomtatványok segítségével
- ▶ Noha vannak átfedések a megadott adatokban, a feldolgozó adatbázisok nincsenek összekapcsolva

Az adatszolgáltatási rendszer modernizálásának elmaradása jelentős csökkenti a kisvállalkozások, ezáltal pedig az ország versenyképességét.

A jelenlegi adatszolgáltatási rendszer nem hatékony, az adminisztrációs teher legkritikusabb tényezőit a jelenlegi logikai keret nem tudja kezelni

A szuboptimális tényezők kezelésének lehetséges módjai:

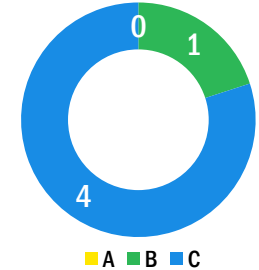
- A** Jelenlegi logikai keretben kezelhető, a folyamatok fejlesztésével
- B** Jelenlegi logikai keretben kezelhető, informatikai fejlesztéssel
- C** Jelenlegi logikai keretben nem kezelhető

13
azonosított
szuboptimális
tényező

A kezelés opciói

A kritikus tényezők kezelési opciói

Kritikus tényezők		
Csak logikai szemléletváltással kezelhető	Nagyon hasonló és részben átfedő adatigény	<ul style="list-style-type: none"> Különböző hatóságoknak kell sokszor megegyező, vagy nagyon hasonló adatokat beküldeni. Jelentős redundancia van az adatok szintjén: az adattartalom 70%-a legalább két nyomtatványban szerepel, illetve legalább két hatóságnak kerül megküldésre
	Eltérő fogalmak használata	<ul style="list-style-type: none"> Az adatszolgáltatás egységesítését, hogy a hatóságok gyakran más fogalmat használnak. A jelenlegi adatszolgáltatás (nem azonosításra szolgáló) adatmezőinek kb. negyede igényel valamiféle fogalmi konszolidációt egy egycsatornás adatszolgáltatás esetén.
	Jelentős mértékben hibás adatszolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> A NAV 2020. és 2021. évi statisztikái alapján 3 és 10% között mozog a hibásan beküldött bevallások aránya (bőven egymillió darab feletti hibás bevallás)
	Egyirányú adat-szolgáltatási folyamat	<ul style="list-style-type: none"> A hatósági visszajelzés hiánya sokszor duplikált adatszolgáltatáshoz vezet, kiküszöbölendő az adatszolgáltatás elmaradásának vagy a hibás beküldés kockázatát. A foglalkoztatók nem tudják maguk validálni a hatóságoknál szereplő adatokat.
Szemléletváltás nélkül kezelhető	Állami adatbázisokban meglévő adatok szolgáltatása	<ul style="list-style-type: none"> Sokszor nem érvényesül a jogszabályi alapelv, miszerint az állam nem kérhet be valamely adatbázisában már rendelkezésre álló adatot. Például: keresőképtelenséggel összefüggő adatok (EESZT), a megváltozott munkaképességre vonatkozó adatok (e-RSZR), a személyi és lakcímadatok (SZL).

Számos nemzetközi példát látni a foglalkoztatói adatszolgáltatás egyszerűsítésére

Számos ország felismerte, hogy csökkenteni szükséges a vállalatok adózási és egyéb foglalkoztatáshoz kapcsolódó jelentési kötelezettségeinek az idő- és erőforrás-szükségletét. A foglalkoztatói adatszolgáltatási kötelezettségek csökkentésére irányuló átfogóbb reformok jellemzően két különböző, de egymást nem kizáró fejlesztési irányt jelölnek ki.

Átállás az eseményalapú adatszolgáltatásra

- ▶ Eseményalapú adatszolgáltatás
- ▶ Bérszámfejtési adatok jelentése, a szoftverek lehetőségeinek kiaknázásával
- ▶ Vállalatméret szerint szakaszolt bevezetés

- ▶ A PAYE (Pay As You Earn) rendszer reformja indította el az átállást a ciklikus adatszolgáltatásról eseményalapúra
- ▶ Szakaszos bevezetés

- ▶ Bérkifizetés napján vagy megelőző napon kell adatot szolgáltatni
- ▶ A vállalati bérszámfejtési szoftver és az online jelentési rendszer között akadálymentes kommunikáció.

Az adatszolgáltatási követelmények egységesítése

- ▶ Standard Business Reporting (SBR) szabvány
- ▶ Egyszeri, standardizált, különböző állami szervezeteknek hasznosítható adatrögzítés
- ▶ A Holland Taxonómia által egységesített adatfogalmak, folyamatok és technológia

- ▶ Standard Business Reporting (SBR) szabvány
- ▶ Bérszámfejtési szoftverekbe integrált megoldással
- ▶ Egységesített fogalmak használata

- ▶ Standard Business Reporting (SBR) szabvány
- ▶ Korábban számos eltérő taxonómia
- ▶ Fejlett számítási mechanizmus, mely validációs szabályokat érvényesít és számításokat automatizál

Az Új-Zélandi Adóhatóság 2017-ben átfogó transzformációs projektet digitalizálta a működését. Javítani kívánták a felhasználók számára az adózáshoz kapcsolódó online rendszereket, csökkenteni az adózási követelményeknek való megfelelés költségét, valamint megkönnyíteni a vonatkozó jogszabályváltozások implementálását. A négyéves folyamat során adat alapú működést alakítottak ki, valamint személyre szabott megoldásokat a különböző ügyféligenyekre. A koncepcionálásba bevonták a különböző érintetti csoportokat, átfogó co-design és felhasználói tesztelési tevékenységekkel.

Az adatszolgáltatási rendszer hatékonyságának nagyságrendi javulása érdekében szemléletváltásra van szükség

A jelenlegi helyzet

A foglalkoztatói adatszolgáltatási folyamatok az államigazgatási szervek működési logikájához igazodnak.

- ▶ Számos formában, különféle rendszereken keresztül, eltérő időközönként, eltérő szereplők számára elkészítendő adatszolgáltatások
- ▶ Nagyon hasonló és részben átfedő információk
- ▶ Utólagos adatszolgáltatás
- ▶ Kevés az online adatellenőrzés, így sok a hibalehetőség (és ezáltal a manuális egyeztetés)
- ▶ Szigetszerű állami adatbázisok részleges adatkapcsolatokkal
- ▶ Nincs az adatszolgáltatók felé érdemi visszajelzés

A jövőbeli helyzet

A foglalkoztatói adatszolgáltatási folyamatok a foglalkoztatók működéséhez igazodnak, szem előtt tartva az államigazgatási szervek igényeit is.

- ▶ Eseményhez kötött foglalkoztatói adatközlés a periodikusság helyett
- ▶ Egycsatornás adatszolgáltatás - az adatközlés egységesített formában és csatornán történik egy központi rendszer irányába
- ▶ A központi rendszerből az államigazgatási szervek állítják elő a számukra szükséges kimutatásokat
- ▶ Az állami szereplők is a központi rendszerben rögzítenének releváns információkat
- ▶ A foglalkoztatók és a foglalkoztatottak is lekérdezhetik az őket érintő esemény adatokat.

A megoldáshoz átfogó strukturális reformra van szükség, amely révén a **periodikus megközelítést felváltja egy eseményalapú, egycsatornás adatszolgáltatás.**

Ezzel érhető el a reform célja, azaz az állami hatóságok által előírt foglalkoztatási adatszolgáltatások egyszerűsítése és ezáltal az adminisztrációs terhek csökkentése, végső soron pedig a vállalkozások versenyképességének növelése.

2

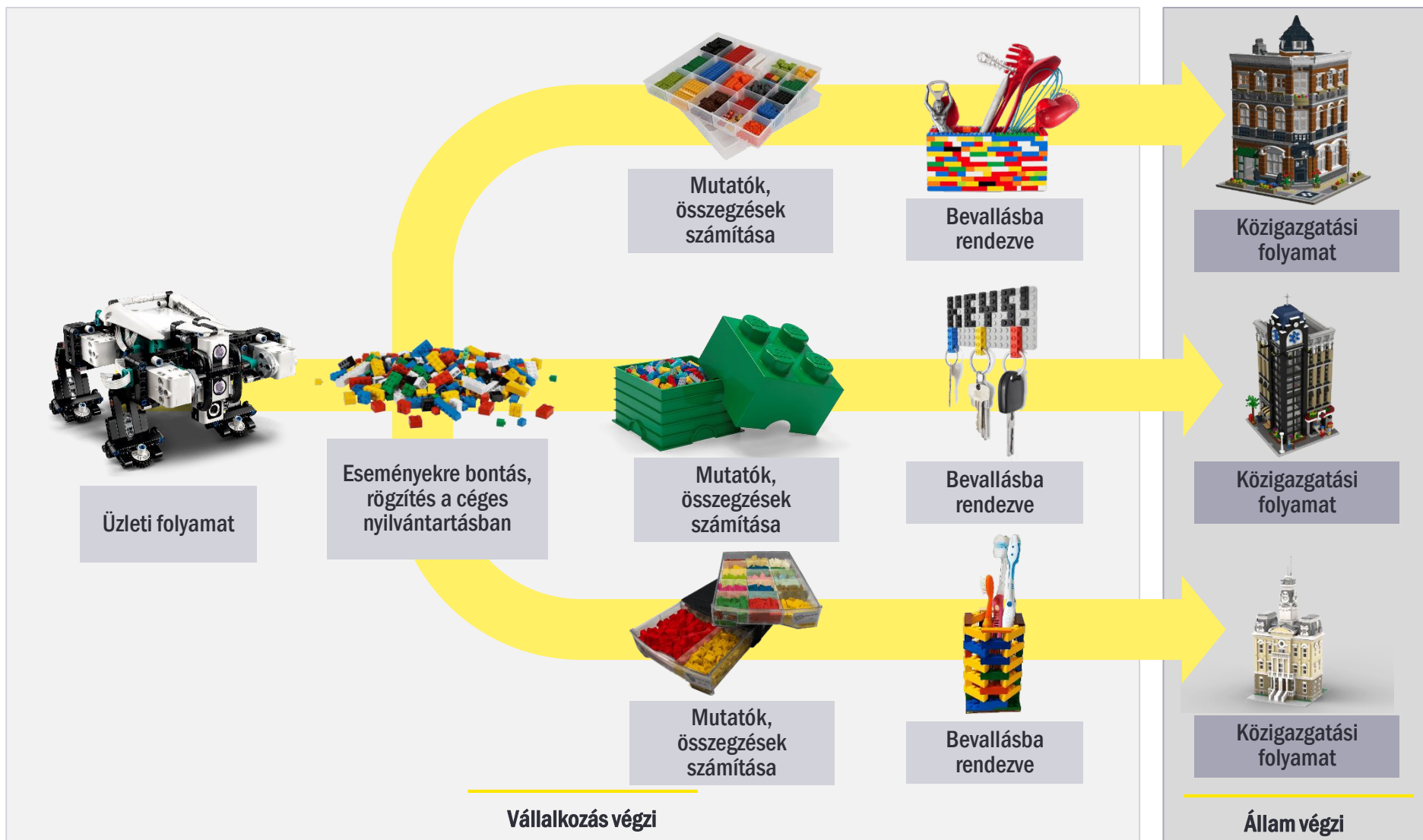
Alapelvek,
Javasolt működési
logika

A projekt tervezési alapelvei a fejlesztés kötöttségeit és az érintettek igényeit egyaránt tükrözik

<i>Üzleti célok</i>	<i>Üzleti feltételezések</i>	<i>Technológiai feltételezések</i>	<i>Technológiai tervezési elvek</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Az adatszolgáltatók (és a foglalkoztatottak) előnyeinek maximalizálása ▶ Az adatigénylő szervezetek nem kérhetnek be olyan adatot, amivel az állam már rendelkezik ▶ Az adatvédelmi elvárásoknak való megfelelés ▶ Jogszabályi környezet módosításának szükséges minimumra szorítása ▶ Többosztályú ellenőrzések	<ul style="list-style-type: none"> ▶ A hatóságok továbbra is hozzáférnek az eddig nekik szolgáltatott adatokhoz ▶ A foglalkoztatóknak nem kell a jelenlegitől eltérő adatköröket gyűjteniük ▶ Várhatóan lesz egy átmeneti időszak, amikor a régi és az új adatszolgáltatási rendszer párhuzamosan működik ▶ A hatóságok közötti (másodlagos) adatszolgáltatásokra nem lesz szükség az új rendszerben ▶ Az eseményekből valamennyi jelenlegi hatályos adatszolgáltatás összeállítható ▶ Az egycsatornás jelleg miatt egy sor foglalkoztatói adatszolgáltatás kiváltható ▶ Az eseményalapú adatszolgáltatási rendszer kialakítása megelőzi bizonyos hibák lehetőségét ▶ Az eseményalapú adatszolgáltatási platform hosszú távon kiválthatja a hatósági szakrendszerek közötti direkt kommunikációt	<ul style="list-style-type: none"> ▶ A közigazgatási szakrendszerek átalakítása az új adatszolgáltatási logikára lehetséges, de időigényes ▶ Az adatszolgáltatás online ellenőrzése kijánlható szolgáltatás ▶ Az adatszolgáltató rendszerek átalakítása kikényszeríthető ▶ A foglalkoztatók és az állami szervezetek rendszerei tudják majd kezelni a vegyes adatszolgáltatási modellt ▶ A rendszer optimális működéséhez szükséges a hatósági szakrendszerek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Az adatok nagyon hosszú távon való megőrzése (a jogszabályoknak megfelelő megőrzési idő figyelembevételével) ▶ Adatok megosztása ▶ Konzisztens adatminőség ▶ Termék független architektúra ▶ Szétválasztás a kapcsolódó rendszerektől ▶ Állami nyilvántartások használata ▶ Robusztus technológiai platformok alkalmazása ▶ Karbantarthatóság ▶ Elérhető képzett emberi erőforrások ▶ Változásokat követni képes technológia alkalmazása ▶ Lazán kapcsolt interfészek ▶ Központi elektronikus szolgáltatások használata ▶ Kormányzati Adatközpont (KAK) szolgáltatásainak használata

Jelenlegi adatszolgáltatási rendszer: az építőköcek

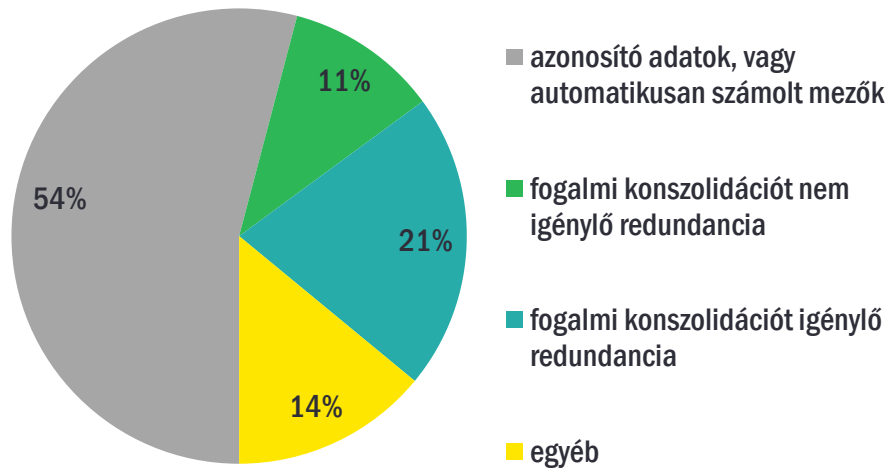
Javasolt adatszolgáltatási rendszer: az építőköcek

Az adatszótár felépítése és elemzése megerősítette a nagyfokú redundanciát – az új megközelítéssel jelentősen csökkenhet a szolgáltatandó adatok mennyisége

Az adatszótár tapasztalatai

23 adatszolgáltatás, 1899 mező

A megtakarítások fő forrásai

- ▶ **Csak akkor kell adatot szolgáltatni, ha valamilyen változás áll be** (pl. jogosultságban, foglalkoztatási feltételekben), vagy kifizetés történik.
- ▶ **Minden hatóság közvetlenül hozzáfér ugyanazokhoz az adatokhoz** (nincs időállapotbeli vagy tartalmi különbség)
- ▶ **Eseményszinten adatot gyűjtve egyszerre lehetséges az eltérő összesítés előállítását: ugyanaz az adat több „nyomtatványhoz” hasznosul automatikusan**
- ▶ **Az integrált rendszer magasabb szintű ellenőrzést és automatizációt tesz lehetővé, ezzel sok munkaigényes feladatot és ellenőrzést megszüntethet.**

A megtakarításokkal kapcsolatos felhasználói érzetet ugyanakkor több tényező befolyásolhatja:

- Az adatrögzítés időszerűségével kapcsolatos jelenlegi gyakorlat
- Az eseményalapú rögzítés teljességi mértéke
- A korábban már rögzített adatok visszamutatásának teljességi mértéke, pontossága és technikája
- Az egyéb állami adatforrásokkal való kapcsolat
- Az új megközelítés integrálhatósága a meglévő bérszámfejtési szoftverekbe és megoldásokba

Az események meghatározásakor az üzleti folyamatokhoz illesztés volt a cél. A jogcímek közül egy adatszolgáltató jellemzően csak keveset használ, így a rendszer átláthatóbb lehet, mint a mostani

Gyűjtőesemény	Esemény	Eseménytípusok száma	Jogcímek száma
Kifizetés	Magánszemélyhez köthető kifizetés	15	111
	Magánszemélyhez nem köthető juttatás	8	8
Keresőképtelenség, egészségbiztosítási ellátások és kapcsolódó költségek	Keresőképtelenséggel kapcsolatos kifizetett ellátások	3	13
	Egyéb keresőképtelenséggel/ családtámogatási ellátásokkal kapcsolatos költségek és levonások	3	12
Jogviszony	Jogviszony kezdete	14	14
	Jogviszony változása	1	1
	Jogviszony vége	1	1
	Egyéb jogviszony	1	1
	Jogviszony törlése	1	1
	Munkanapok visszavonásának törlése	1	1
Foglalkoztatói nyilatkozat	Rehabilitációs hozzájárulási fizetési kötelezettség	1	2
	Külföldi vállalkozások adatszolgáltatása	2	4
	Kollektív szerződés megkötése	3	6
	Koronavírussal kapcsolatos nyilatkozat	2	4
Foglalkoztatotti nyilatkozat	Foglalkoztatotti Nyilatkozat - Adókedvezmény	7	20
	Nyilatkozat költségtérítésről	2	11
	Egyéb Nyilatkozatok	1	26
Szocho kedvezmény	Szocho kedvezmény érvényesítése	21	21
Levont adó és járulék	Szja - Járulékok	6	15
Módosítás	Módosítás	1	1
Összesen		94	273

Alapelvek

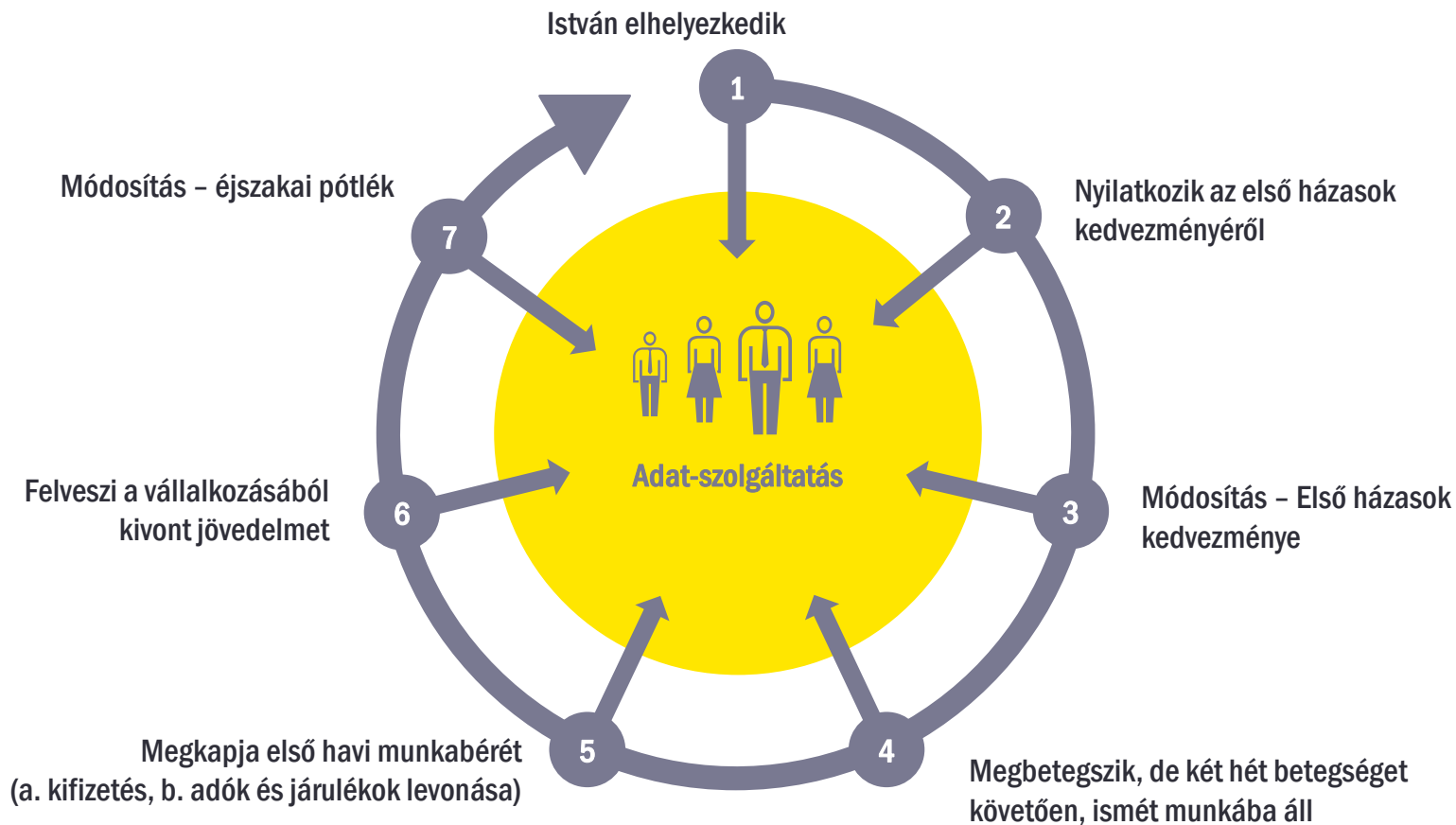
- Üzleti folyamatok mentén kialakított események
- A tételek „címkézésével”
- A jogcímek bontása nem megy túl a jelenlegi adatszolgáltatások összeállításához szükségeseken túl

Várt előnyök

- A rendszer robusztusabb lehet,
- a jogszabály-változások zöménél jellemzően
  - nem lesz szükség az eseménykatalógus módosítására, vagy
  - legfeljebb az értékkeszletek bővítésével megoldható

Az alábbi esettanulmány bemutatja a jövőbeni adatszolgáltatási rendszer működését, valamint a jelenlegihez képest azonosítható előnyöket

Az esettanulmány vázlatos felépítése

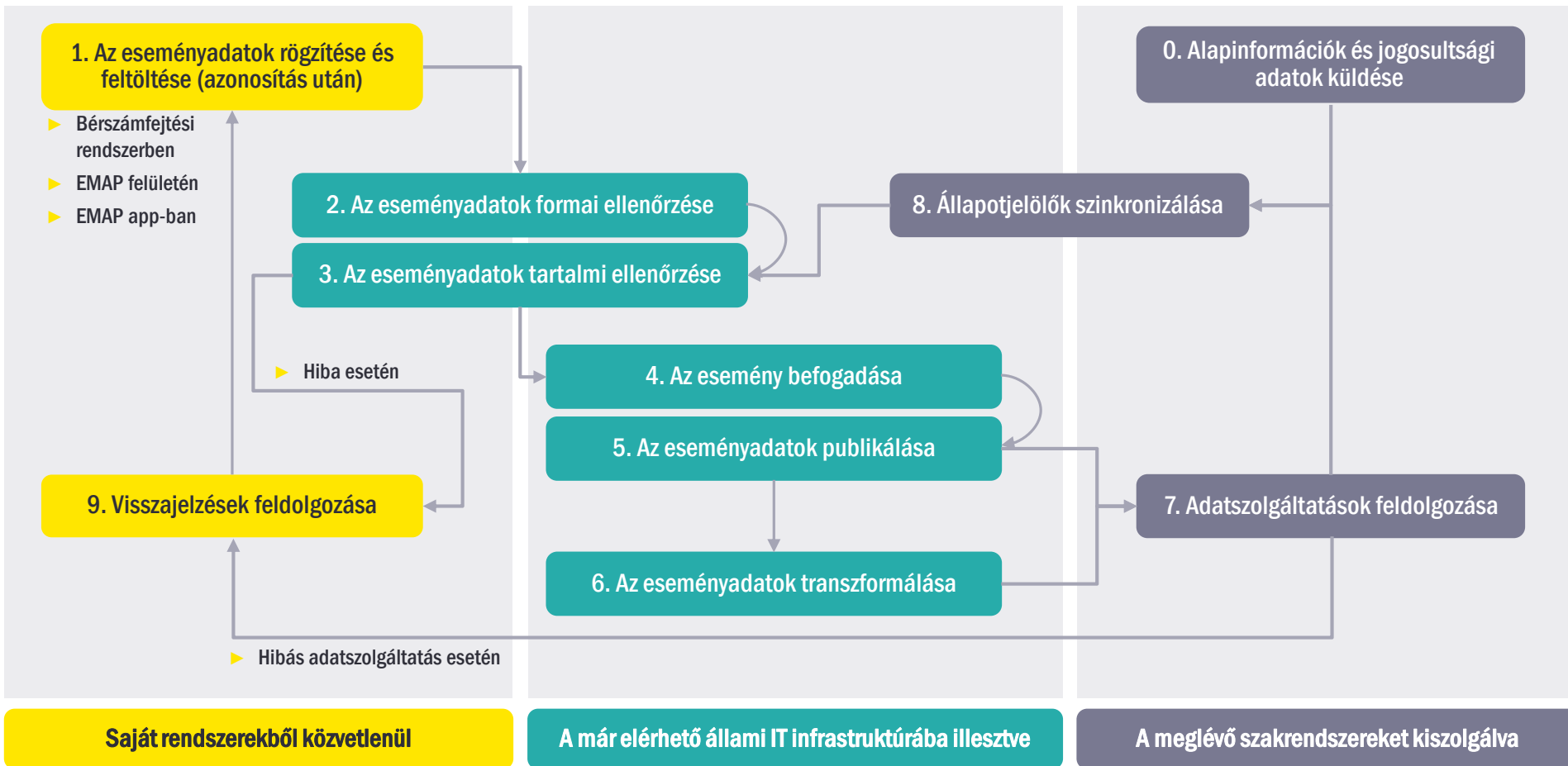
Az eseményalapú logika és az egycsatomás rendszer az adatszolgáltatási folyamatot egyszerűsíti és robusztusabbá teszi a foglalkoztatóknak és az állami szervezeteknek is

Bekövetkezik egy esemény

Foglalkoztató végzi

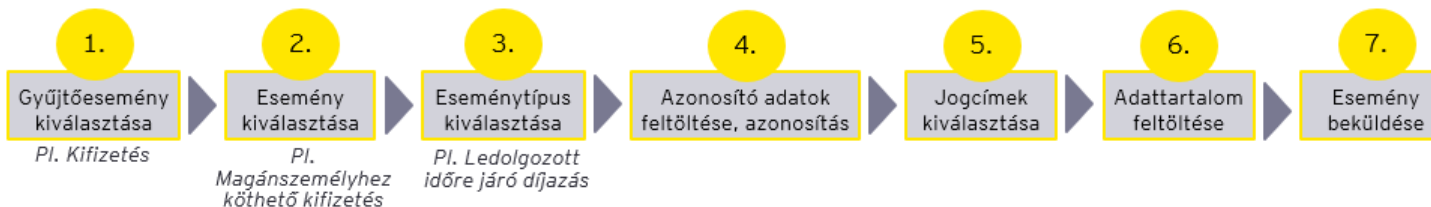
Eseményalapú adatszolgáltatási platform (EMAP) végzi

Hatósági szakrendszer végzi

A központosított adatszolgáltatási koncepció megvalósíthatóságának egyik kulcseleme az adatvédelem, az adatpontok sokoldalú felhasználhatósága és transzparens visszamutathatósága érdekében

Várakozásaink szerint a többség a saját rendszereiből közvetlenül szolgáltatna adatot, de fontosnak tartjuk egy átlátható webes, vagy appon keresztül is elérhető felület biztosítását is

Gyűjtőesemény

Esemény

Eseménytípus

Azonosítás

	Bruttó összeg	Órák száma	Napok száma	Vonatkozási idő	Kifizetés dátuma
Ledolgozott időre járó alpbér, törzsbér	...	...	...	...	...
Jutalék	...	...	...	...	...

Várt hatások,
Ütemezés
További lépések

Várható előnyök: kisebb adatigény, gördülékenyebb adatszolgáltatás, megbízhatóbb adatok

- ▶ A szakértői becslés szerint az elérhető **átlagos időmegtakarítás nemzetgazdasági szinten 42,6%**
- ▶ A feladatok kiszervezését is figyelembe véve a **vállalkozások oldalán ez évi 20 Mrd Ft-os nagyságrendű adminisztrációval összefüggő költségmegtakarítást** eredményezhet.
- ▶ A fejlesztés **nemzetgazdasági szintű megtérülési ideje** várhatóan rövid, **1-2 éves lehet**

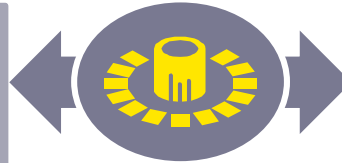
Új rendszer bevezetése szükséges az adatszolgáltatás támogatására, egyben fejleszteni kell az államigazgatás és a foglalkoztatók meglévő IT rendszereit is

Két, a céloknak megfelelő technológiai változat került elemzésre: egy hagyományos, központi adatfeldolgozásra épülő rendszer és egy innovatív, elosztott főkönyvi technológiát (distributed ledger technology, DLT) használó rendszer.

Központi adatfeldolgozásra épülő rendszer

- ▶ Egy központi rendszer fogadja és osztja el az adatokat

- ▶ **Alacsonyabb kockázatok:** bevált technológia, meglévő tapasztalatok, eszközök, szakértői kapacitás
- ▶ **Feltételes bizalom:** A foglalkoztatók, állampolgárok rendszerbe vetett bizalma az üzemeltető szervezetbe vetett bizalmon múlik
- ▶ **Adatbiztonság:** Az adatok biztonsága a megvalósítás és az üzemeltetés minőségén múlik

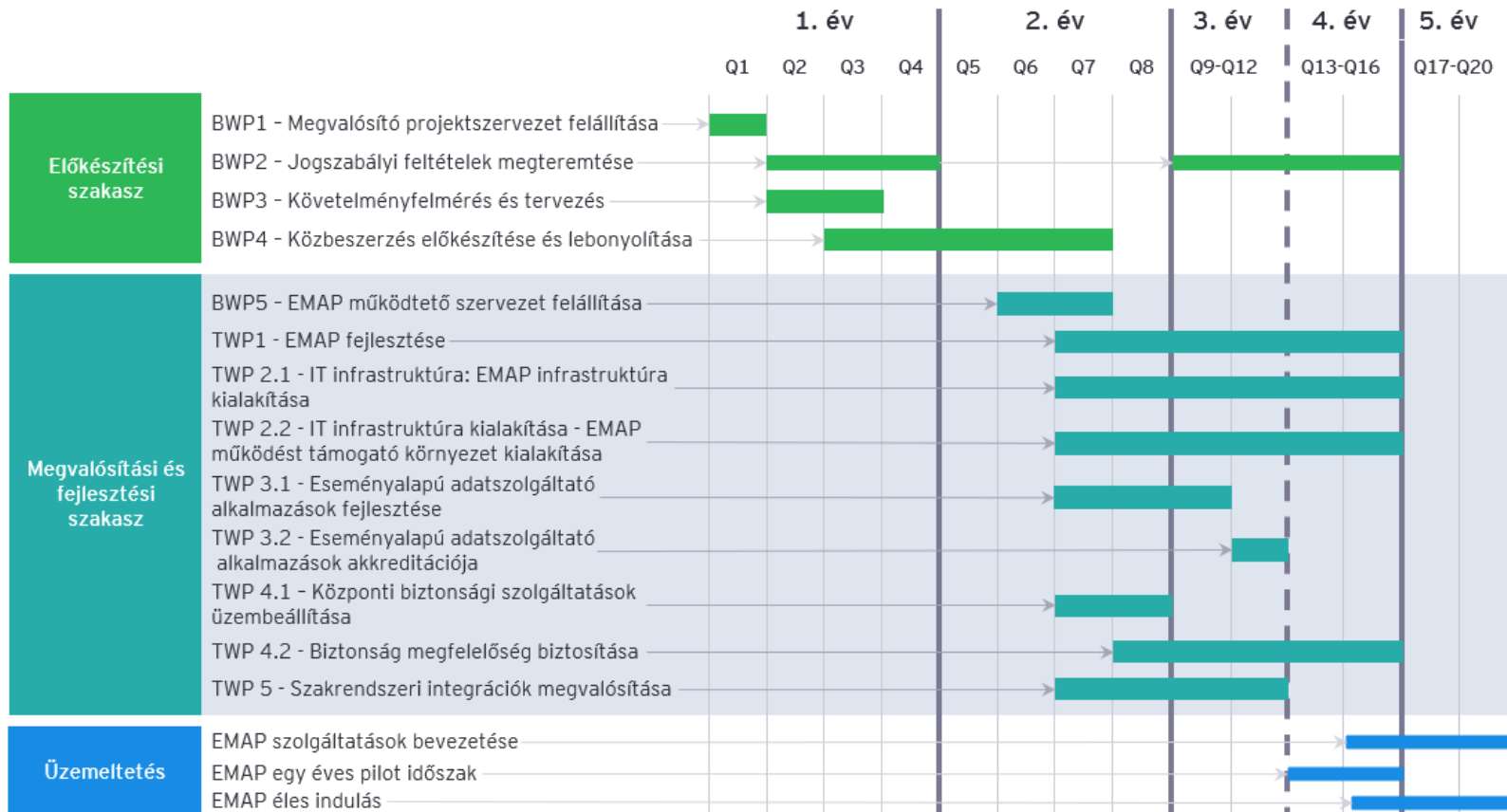
Elosztott főkönyvre épülő rendszer (DLT)

- ▶ Privát blokkláncban tárolt adatok
- ▶ Kis számú csomópont, „zöld” konszenzus mechanizmus

- ▶ **Magasabb kockázatok:** kevés az ipari szintű megoldás, korlátozott az elérhető fejlesztési és üzemeltetési tapasztalat, szakértői kapacitás, eszközkészlet
- ▶ **Transzparens működés:** A felek közötti konszenzus mechanizmusok biztosítják a transzparens adatszolgáltatást
- ▶ **Beépített biztonság:** Az adatok rendelkezésre állását és hitelességét a technológia beépített tulajdonságai (elosztott tárolás) szavatolják

- ▶ **Hasonló adatvédelmi kihívások:** Nagy mennyiségű személyes adat tárolása egy rendszerben, hozzáférési jogosultságok és kriptográfiai megoldások kényszerítik ki a jogszabályi megfelelést. Egy adatbázisból kell ugyanazt az adatot biztosítani különböző azonosító jelek mentén
- ▶ **Költségek nagyságrendileg azonosak:** a DLT adattárolási költségei magasabbak az elosztott, több csomópontban tárolt adattárolás miatt.

Szakaszos bevezetés és pilot mellett is, az indulás időigénye többéves

A határidőket befolyásoló tényezők:

- ▶ Nagyszámú szereplő koordinációja szükséges
- ▶ Jelentős informatikai fejlesztési feladat – más projektekkel párhuzamosan
- ▶ A szakmai részletek pontos kidolgozása elengedhetetlen a kritikus fontosságú adattartalom miatt
- ▶ Jogszabályi környezet módosításának, valamint a fejlesztés közbeni változásokhoz való igazítás időigénye
- ▶ Az állami oldali fejlesztéseket követően az adatszolgáltatói rendszerek fejlesztési igénye

Széleskörű egyeztetés már a koncepcióalkotás fázisában. A koncepció érintettek által történő validálása adhat megfelelő alapot a Kormány fejlesztés megindításával kapcsolatos döntésének

Az egyeztetés céljai

- ▶ **Visszajelzést kapni**
  - ▶ A koncepció alapfeltevéseinek helyességéről
  - ▶ A felvázolt irányok elméleti működőképességével kapcsolatos véleményekről
  - ▶ A várt hatások irányaival és mértékével kapcsolatos meglátásokról
  - ▶ Az előnyök és költségek közti egyensúly értékeléséről
  - ▶ A technológiai megoldások által nyújtott lehetőségek és kockázatokkal kapcsolatos benyomásokról
  - ▶ A vázolt ütemezés kapcsán felmerülő gondolatokról, az ambíciószintet érintő preferenciákról
  - ▶ Az eseménykatalógus logikája és a jellemző üzleti folyamatok illeszkedéséről
- ▶ **Esetleg további ötleteket gyűjteni**
  - ▶ A témakörrel kapcsolatban felmerülő szolgáltatási igényekkel kapcsolatban
  - ▶ A foglalkoztató szereppel összefüggő, de esetleg eddig le nem fedett tevékenységek bevonásának lehetőségeiről (a jelenlegi jogszabályok adta kereteken belül)

A következő lépések

A koncepcióval kapcsolatos vélemények, észrevételek fogadására nyitva álló határidő:

2022. június 10.

emap_velemenym@pm.gov.hu

Jelen projekt célja egy részletes, a logikai rendszertervet, az eseménykatalógust és a részletes adatszótárt is magában foglaló javaslat kidolgozása.

A koncepció elfogadásáról a Kormány külön döntést hoz majd, várhatóan ez év második felében.

A fejlesztés ütemezése, a lefedett adatszolgáltatások körének, a bevonni kívánt adatszolgáltatók és adatfelhasználók körének végleges meghatározása e döntés függvénye lesz.